

Vlada Crne Gore

Nacionalni odbor za olakšice u vazdušnom saobraćaju

IZVJEŠTAJ

**o sprovođenju Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju za
2020. godinu**

Podgorica, mart 2021. godine

1. Osnov za formiranje i sastav Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju

Pravni osnov za formiranje Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju je propisan članom 58 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Sl. list Crne Gore“ br. 30/12, 30/17 i 82/20) gdje je definisano da Vlada Crne Gore osniva Nacionalni odbor za olakšice u vazdušnom saobraćaju radi sprovođenja Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju i davanja preporuka za unapređenje mjera, aktivnosti i tehnoloških postupaka kojima se olakšava obavljanje međunarodnog vazdušnog saobraćaja i protoka putnika, prtljaga, tereta i/ili pošte.

Pored nacionalnog zahtjeva, potreba osnivanja Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju (u daljem tekstu: Odbor za olakšice), proizilazi iz međunarodnih standarda kojima je propisano uspostavljanje tijela koje se bavi pitanjem olakšica u međunarodnom vazdušnom saobraćaju i to:

- Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu (Čikago, 7. decembar 1944. godine), kojoj je Crna Gora pristupila 31. januara 2007. godine i 13. marta 2007. godine postala punopravni član Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO);
- Međunarodnih dokumenata Evropske konferencije civilnog vazduhoplovstva (ECAC), čiji je Crna Gora punopravan član od 25. juna 2008. godine;
- Multilateralnog sporazuma između Evropske zajednice i njenih država članica i Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu o uspostavljanju zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja (European Common Aviation Area (ECAA) Agreement, koji je Skupština Crne Gore ratifikovala 9. oktobra 2007. godine, i isti je stupio na snagu 26. oktobra 2007. godine objavljivanjem Zakona o ratifikaciji ECAA Sporazuma („Sl. list RCG“, broj 62/07 i „Sl. list CG – Međunarodni ugovori“, broj 1/11). Ovim Sporazumom Crna Gora se obavezala da implementira međunarodne standarde i, koliko je u mogućnosti, preporučene prakse iz oblasti međunarodnog civilnog vazduhoplovstva.

Po smjernicama međunarodnih zahtjeva, domaćim zakonodavstvom je definisan sastav Odbora za olakšice koji čine: predstavnik organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja, organa državne uprave nadležnih za vanjske poslove, policijske poslove, turizam, finansije, Agencije za civilno vazduhoplovstvo i organa uprave nadležnog za poslove carine. Takođe, pored stalnih članova Odbora za olakšice, u njegovom radu, po potrebi, učestvuju predstavnici organa državne uprave nadležnih za poslove zdravlja i poljoprivrede, kao i operatora aerodroma i vazdušnog prevoznika.

2. Osnivanje Odbora za olakšice i njegove izmjene

Odbor za olakšice je prvi put osnovan 16. maja 2013. godine kada je Vlada Crne Gore na osnovu člana 58 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Sl. list Crne Gore“, br. 30/12, 30/17 i 82/20),

donijela Odluku o osnivanju Odbora za olakšice. Odluka Vlade Crne Gore, objavljena je u „Službenom listu Crne Gore“, broj 33/13, a stupila je na snagu 19. jula 2013. godine.

Odbor za olakšice u ovom sastavu je funkcionisao do 2015. godine kada je zbog određenih kadrovskih promjena u organima državne uprave koji su značajni za rad ovog obora, te problema u radu sa kojim se odbor susretao u prethodnom periodu, donijeta odluka o osnivanju novog saziva Odbora za olakšice. Nova Odluka o osnivanju Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju objavljena je u Službenom listu Crne Gore, broj 62/15, a stupila je na snagu 10.11.2015. godine.

Nakon ove odluke, Odbor za olakšice je u izabranom sastavu nastavio sa radom do sredine 2018. godine, kada je takođe zbog kadrovskih promjena u organima državne uprave koji su značajni za rad ovog obora konstatovano da iste predstavljaju smetnju za dalji rad. S tim u vezi, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je pokrenulo proceduru izmjene sastava Odbora za olakšice kroz inoviranu Odluku o osnivanju Odbora za olakšice, koja je usvojena na sjednici Vlade Crne Gore od 27.09.2018. godine. Predmetna Odluka je objavljena u Službenom listu Crne Gore, broj 69/18, a stupila je na snagu 02.11.2018. godine.

Odluka o osnivanju Odbora za olakšice je naknadno izmijenjena u prvom kvartalu 2019. godine kada je zbog nemogućnosti prisustva predstavnika Uprave carina sjednicama Odbora za olakšice, Vlada Crne Gore donijela Odluku o izmjeni Odluke o osnivanju Odbora za olakšice („Sl. list Crne Gore", br. 17/19), na osnovu koje je promijenjen član Odbora za olakšice odnosno predstavnik Uprave carina.

Imajući u vidu da je krajem prošle godine formiran novi saziv Vlade Crne Gore, te da je došlo do određenih kadrovskih promjena u sastavu državnih organa od kojih je jedan dio predstavnika tih organa po osnovu svoje funkcije bio član Odbora za olakšice, neophodno je bilo pristupiti izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju Odbora odnosno donošenju nove odluke o osnivanju samog Odbora za olakšice. Ovaj proces je iniciran početkom tekuće godine i još uvijek je u toku.

3. Nadležnosti Odbora za olakšice

Nadležnosti Odbora za olakšice, propisane Zakonom o vazdušnom saobraćaju („Sl. List Crne Gore“ broj 30/12 i 30/17), su:

- da predlaže Nacionalni program za olakšice u vazdušnom saobraćaju;
- dostavlja godišnji izvještaj o sprovođenju programa za olakšice Vladi, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu;
- sprovodi mjere i aktivnosti za olakšanje obavljanja međunarodnog vazdušnog saobraćaja i protoka putnika, prtljaga, tereta i/ili pošte;
- obavlja i druge poslove u skladu sa Nacionalnim programom za olakšice u vazdušnom saobraćaju.

Pored gore navedenih nadležnosti, predstavnici Odbora za olakšice, u okviru svojih nadležnosti, prate sprovođenje mjera za olakšanje protoka putnika, prtljaga, tereta i pošte definisanih Nacionalnim programom za olakšice u vazdušnom saobraćaju.

4. Rad Odbora za olakšice

Prethodna godina je u smislu rada Odbora za olakšice protekla u sjenci epidemije izazvane COVID-19 virusom. Kako je obim saobraćaja u 2020. godini bio u velikoj mjeri smanjen pa čak i obustavljen u jednom periodu, po prirodi posla i sam Odbor za olakšice u tom domenu nije imao potrebe za značajnim aktivnostima. Prilikom početka pandemije, Odbor za olakšice je po pitanju zadovoljenja odgovarajućeg nivoa javnog zdravlja u vazdušnom saobraćaju iz domena svojih nadležnosti sproveo određene aktivnosti po pitanju izrade i distribucije Operativnih preporuka - Corona virus „2019-nCoV“ infekcije. Ove preporuke su upućene ka oba crnogorska aerodroma sa ciljem pomoći u kreiranju procedura za redovno funkcionisanje prilikom opsuživanja vazduhoplova i putnika a sa ciljem da se koliko-toliko spriječi širenje zaraze. Ove preporuke se naišle na pozitivan odziv predstavnika operatora crnogorskih aerodroma.

Postupci praćenja sprovođenja mjera koje se odnose na olakšice u prevozu lica, prtljaga i robe predviđenih Nacionalnim programom za olakšice u vazdušnom saobraćaju, koji je Vlada Crne Gore donijela na sjednici održanoj 07.11.2013. godine (Izmjene i dopune Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju 24.01.2019. godine), su takođe bile u smanjenom obimu. Budući da se ove aktivnosti sprovode kao analiziranje posebnih izvještaja sa nadzora ili sprovođenjem ciljanih nadzora u oblasti olakšica, a imajući u vidu da je u prethodnoj godini režim rada svih državnih institucija bio redukovano tj. sprovedeni su samo procesi i nadzori koji su morali biti realizovani, to je uslovalo i smanjivanje broja nadzorničkih aktivnosti i kod operatora aerodroma i kod nacionalnog avio-prevoznika a pogotovo u ostalim oblastima. U dijelu praćenja sprovođenja mjera po pitanju pružanja adekvatne pomoći putnicima sa invaliditetom i smanjenom pokretljivosti na crnogorskim aerodromima stanje je nepromijenjeno, odnosno nalazi koji su konstatovani u procesu sertifikacije oba aerodroma a koji su u prethodnim izvještajima navedeni su i dalje nepromijenjeni. Nacionalni avio-prevoznik je krajem prošle godine prestao sa radom tako da je suviše govoriti o praćenju mjera za olakšice u prevozu lica, prtljaga i robe kod ovog subjekta.

Izmjene i dopune Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju su bile planirane za usvajanje u III kvartalu prošle godine ali zbog mjera koje su bile na snazi zbog pandemije corona virusa a i zbog kadrovskih promjena u državnim organima od značaja za rad odbora nijesu realizovane. Predstavnici Odbora za olakšice iz Agencije za civilno vazduhoplovstvo su u mjeri u kojoj su mogli uložili napor da se započne izrada Izmjena i dopuna Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju i taj proces je započet u drugoj polovini prošle godine međutim, uzimajući obzir gore navedene poteškoće nije realizovan u potpunosti u planiranom periodu. U odnosu na ovu aktivnost, predsjednik Odbora za olakšice je preko Agencije za civilno vazduhoplovstvo blagovremeno informisao predstavnike nadležnog državnog organa za evropske integracije o razlozima kašnjenja u donošenju izmjene i dopuna Programa za olakšice koji je bio sastavni dio Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2018-2020. godine. Objektivni razlozi koji su uslovali odlaganje ove aktivnosti su prihvaćeni od strane nadležnog državnog organa za evropske integracije i donošenje ovog

dokumenta je pomjereno za III kvartal 2021. godine što će se realizovati ukoliko ne bude daljih opstrukcija u formiranju i radu Odbora za olakšice. U odnosu na ovu aktivnost, iako je ista odložena zbog opravdanih razloga kao i mnoge druge aktivnosti iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2018-2020. godine, predsjednik Odbora za olakšice je sproveo internu analizu sa ciljem procjene uticaja odlaganja donošenja potrebnih izmjena navednog programa na proces praćenja i usklađivanja sa međunarodnom legislativom kao i na cjelokupan sistem olakšica u vazdušnom saobraćaju. Kako za ovaj dokument nije planirano prenošenje novih evropskih regulativa, postupak pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji pa i sam PPCG neće imati nikakvih ograničenja po sam proces. Sadržaj i strukturu ovog dokumenta u najvećoj mjeri određuju dokumenti Aneks 9 Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO) i Dokument br. 30 Evropske konferencije civilnog vazduhoplovstva (ECAC) a u odnosu na koje se i prave odgovarajuće tabele usklađenosti sa ciljem presjeka stanja transponovanja međunarodne regulative u domaći zakonodavni sistem. Budući da su i ICAO i ECAC u toku prošle godine bili u značajnoj mjeri pogođeni pandemijom corona virusa, ove organizacije su na svjetskom (evropskom) nivou donijele preporuke za produženje rokova važenja svih dokumenata koji su vezani za vazdušni saobraćaj i odlaganje daljih aktivnosti za koje je potrebno anagažovanje više organizacionih cjelina i stručnih resursa. Imajući u vidu da je vazdušni saobraćaj u državi bio redukovan odnosno da je broj operacija i putnika bio u znatno smanjenom obimu nego inače, te da je prioritet dat zdravstvenim propisima koji su za cilj imali očuvanje zdravlja putnika i zaposlenih povezanih sa vazdušnim saobraćajem, mjere koje se tiču olakšica u prevozu lica, prtljaga i robe su bile u drugom planu. Zaključak je da u odnosu na gore pomenuta tri osnova odlaganje donošenja Izmjena i dopuna Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju nijesu proizveli negativne posljedice.

5. Buduće aktivnosti

Kako je i prethodno pomenuto, primarna aktivnost Odbora za olakšice u 2021. godini će biti izrada i upućivanje Vladi Crne Gore na donošenje Izmjena i dopuna Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju u šta će biti uključeni svi članovi Odbora za olakšice nakon njegovog osnivanja (izmjene potrebnih članova).

Predstavnici Odbora za olakšice će u cilju obučavanja i upoznavanja sa potrebnim sadržajem Programa za olakšice kakvog treba da ima svaka država a i boljeg praćenja primjene potrebnih mjera za olakšanje protoka putnika biti uključeni u virtuelni program „Regional Facilitation Implementation Seminar“ koji će biti u aprilu mjesecu održan u organizaciji Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO).

Takođe, predstavnici Odbora za olakšice će u domenu svojih mogućnosti, a u odnosu na ograničavajuće okolnosti zbog mjera usljed sprječavanja širenja corona virusa, sprovesti aktivnosti u cilju praćenju sprovođenja mjera za olakšanje obavljanja međunarodnog vazdušnog saobraćaja i protoka putnika, prtljaga, tereta i/ili pošte.

PREDSJEDNIK
Milan Avramović

